

Pondelok 8.6.2015 Chceme toto...

Zhuhai na druhý krát vyšiel s počasím omnoho lepšie. Cesta autobusom síce bola zaberák, ale ušlo to. Arlie si poobede nepospal, nevedel sa dočkať. A Gwen, tá mala spať práve počas 2-hodinovej cesty, no, nejako sa jej nechcelo. Tato mal nervy na dranc. Vďaka Bohu, Shrimpie po hodinovom cirkuse zalomil na zadných sedadlách a Gwen asi 10 minút pred cieľom. Bola som spotená ako myš. Posledný týždeň dala zabrať. Mala hnačky, veľa toho nepojedla a bola neskutočne nervózna. Na hotel, čo som našla nás doviezol predražený taxík, ale bolo nám to jedno. Chceli sme odpadnúť do postele. Netuším ako dostal hotel 4*, pretože po 20.00 sa v ňom už nedalo najesť a keď sme sa pýtali na masáž čo je súčasť každého hotelu, tak chlapík vytiahol mobil a naťukal do prekladača niečo, čo sa dalo preložiť ako: „100 metrov oproti.“ Videla som ako tato predýchava. Bol na recepcii veľmi nepríjemný. Tešil sa na dobrú masáž. Zobral teda deti a šli nájsť nejaký obchod, aby kúpili večeru. Našli až kokosové sušienky a kreky. Nevadí, Arlie ich vďaka zošrotoval. Gwen medzitým nezaspala. Milla s Arlanom áno. Tato odišiel na masáž, a keď sa vrátil o polnoci, Gwen ešte naplno lozila po celej izbe. Nebol masážou nadšený, bola príliš „zdravotná“ (občas mu ostávalo zle). Povedal mi cenu a ja som vedela, že to pochopia. Obrovský SPA komplex bol i po polnoci plný ľudí. Chalan na recepcii mi ukázal dlhý cenník a ja som si vybrala tú za 128 juanov. Niečo sa vypytoval, no, nemala som ani šajnu. Za pár sekúnd sa na recepciu nahrnulo kopec personálu a prezerali si ma. Ale to som sa už poberala do miestnosti s masážnym stolom. Na moje prekvapenie s presklenými dverami.

„Hm, ako sa mám prezliecť?“ Rozmýšľala som, lebo za dverami stáli 3 zvedavci. Po zdvihnutí obočia pochopili, že bolo dosť očumovania a ja som sa nalepila na stenu do rohu, aby ma nebolo vidno. O chvíľu prišla mladá baba, čo spustila asi 2-minútový monológ. Dostala som zo seba, že nerozumiem, a ona sa otočila a do miestnosti vtlačila vozík s bankami. Veľa bankami. Chcela som utiecť, no, povedala som si, že to nebude pre mňa. Masáž bola bolestivá. Keď sa dostala do polohy, že mi dala ruky okolo krku, akoby mi išla dolámať väzy, nebolo mi všetko jedno. O 1 hodine ráno, by ma nikto neratoval... Asi po polhodine sado-maso, keď som si ako tak zvykla na bolesť, som začula zvuk zapašovača a následne nepríjemný pocit prisatia. Prvá banka na mojom chrbte. Ani som nestihla ceknúť, a mala som plný chrbát. Masérka pracovala dokonca rýchlejšie ako rozprávala. V duchu som si pripravovala prednes pre tata, ale v podstate to nebola jeho chyba. V cenníku mali 2 veci za 128, asi som si vybrala tú zlú... Keď som už bola

obankovaná, začala som sa modliť, aby mi ich už dala dolu. To som, ale nevedela, že mi začne masírovať zozadu lýtka tak bolestivo, že som na banky aj zabudla. Von som sa asi vyplazila a na hotel dotackala, lebo lýtka boleli a chrbát páľil. Jemne som zaklopala na hotelové dvere a otvoril zničený, našťavaný a unavený Slavi. Gwen nechal 40 minút vyrevať, aby konečne zaspala. Držal ju v náručí ako kliešť, aby sa nemetala. Nevieť koho mi bolo viacej ľúto. Tak som mu iba ukázala chrbát a preslov si nechala pre seba. Spať. „*Chcem spať...*“

Ráno nás čakali čisto čínske raňajky s ryžou, rezancami a čínskymmi buchtami. Decká do seba natlačili po 2 vajíčka na tvrdo. Kým pred pár týždňami pršalo, tentokrát bolo viacej ako teplo. Už po ceste do oceanária sme sa potili ako v saune. Dalo sa čakať, že všade bude nátrešk. Domácich teplo len tak neodradí. Keď nám bolo najhoršie, chodili sme sa chladiť do pavilónov s arktickými zvieratami. Gwen si spokojne žužlala hotelovú kefkú. Pomaly jej presvitajú tlačiac sa spodné jednotky.

Štvrtok 11.6. 2015 Dámska jazda

Akurát som si odbehla domov z dámskej jazdy. Slavo ide behať a potrebuje 45 minút. Takže, zábava nezábava, opustila som asi 20 žien oblečených v bielom, popíjajúcich nejaký červený miešaný nápoj a sedím doma, kým si odbehne povinných 8 kilometrov. Potom sa na „Bielu dámsku jazdu vrátim“. Organizujú ju 1x do mesiaca a v podstate ide o tom, aby sa ženy vysťazovali a mali aj nejakú zábavu. Nahodené v oblečení vhodnom prinajmenšom na nejakú koktejl párty nadávajú na ťažký život v Číne a tešia sa na prichádzajúci čas dovolení, aby sa dostali do Európy. Preč z Číny, aspoň na chvíľu. Niektoré sú tu už 2-3 roky, ale sú tu i také, čo prišli pred 2 mesiacmi ako ja. Väčšina pracuje. Len pár ich je doma s deťmi.

Zabezpečili nápoje a jedlo a z rebrákov bubnuje tanečná hudba. Ani neviem, o čom sa s nejakou budem rozprávať. Za tých 20 minút, čo som tam bola som stihla vypiť malé tmavé belgické pivo a dozvedieť sa, aké je hrozné ísť nakupovať s deťmi. Okrem toho som si vypučula, ako sa mladá Estónka po roku a pol bez práce, doma, iba s deťmi, ide odstrelit' od nudy. Je pravda, že sa tu toho veľa nedá narobiť. Asi preto sa ženy spojili a takmer každý deň prebieha nejaká aktivita. Pondelky sa šije a myslím, že maľuje. Vo štvrtky sa vyrábajú šperky a varí sa. Okrem toho je každé ráno cvičenie. O iných aktivitách neviem, ale videla som skupinku žien s knihami v miestnej pekárni, takže tipujem, že majú aj čitateľský klub. Faktom, ale ostáva, že 90 perčen žien, či už doma, alebo pracujúcich je francúzskej národnosti. A tie si medzi seba púšťajú cudzincov len veľmi ťažko... Doteraz som viedla rozhovor dlhší ako 10 minút, a o téme inej ako odkiaľ a ako to zvládam s 3 deťmi, len s 2 ženami. Nemkou a Francúzskou, čo žila 10 rokov v Čechách.

Zatiaľ mi to nejakú nevedí, ale viem, že čoskoro príde ponorková choroba a ja budem potrebovať nejakú dušu na to, aby som sa porozprávala. Pomaly sa mi darí zo seba dostávať aj nejaké celé vety v čínštine. Dnes poobede, keď Gwen s Arlanom zaspali, sme s Pine čistili v kuchyni orechy a doslova kecali. Čo som nevedela povedať som ukázala, čo som nerozumela som si domyslela. Ale už hovorím...a, čo je dôležitejšie, aj mi je rozumieť.

Utorok 23.6. 2015 ...a prší

Zo dňa na deň sa zmenilo počasie. Ešte minulý týždeň sa vonku nedalo vydržať a zo soboty na nedeľu akoby uťalo. Každý deň sa priženie minimálne jedna búravica. Ale, že riadna búravica. Vietor odfukuje bielizeň zo sušiacu a kvapky šľahajú na tabule okien. Nebo je takmer stále zatiahnuté. A to som si minulý týždeň všimla, že je nad nami každý

deň blankytné modrá obloha. Pamätám sa, že pri našom príchode tomu tak nebolo. Čudovala som sa tomu a čakala, kedy sa sivá zmení na modrú. More je rozbúrené a hnedé od zvířeného piesku. Vlny vedú dosiahnuť až po okraj, kde začínajú rásť rastlinky. Naším deťom to nevadí tak, či tak. Milla sa pravidelne vyzlečie na pláži a nechá sa oplieskať aj hneďou vodou. Sem-tam ju vlna skolí a skončí na piesku. Arlan je viacej opatrný. Predsa nemá rád, keď mu voda vojde do očí.

V tomto bláznivom počasí sa tato rozhodol, že nám treba dovolenku. Jasne, že návrh prijíam. Predstava, že budeme pár dní spolu je lákavá. Vybral Filipíny, kde je teraz taktiež obdobie monzúnov. Predpokladám, že tam bude podobne ako tu. Predpoveď počasia však udáva slnko na pár dní. Takže možno zažijeme aj naozajsnú dovolenkovú atmosféru. Borocay je ostrov známy bielym pieskom na plážach. Mimo sezóny má výhodné ceny ubytovania. Letenky platí firma. Výhoda alebo lepšie povedané kompenzácia obety života v kletke. Už teraz sa teším, že nebudem musieť variť. Zároveň som musela poriešiť Pine. Keď sme sa na začiatku dohodovali, pýtala sa, či jej zaplatím sviatky. Stará AI mi povedala, že sa to tu tak robí. Privolila som. Neuvedomila som si však, že do sviatkov spadá aj naša dovolenka. Takže, keď budeme preč, tak jej musím zaplatiť. Príde však 2x v týždni skontrolovať byt, klímu a poupratovať základné veci. Keďže tu často prerušuje prívod elektriky, mala by som malú dušičku byt nechať len tak. Susedy mi potvrdili, že stačí aj 10 dní a veci začínajú plesnivieť (ak nejde klíma, ktorú sa pri prerušení prúdu automaticky nezapne).

Včera sme si len tak skočili do Taishanu. Potrebovala som nejaké potraviny a chceli sme deti nechať vyšantiť sa v detskom centre. Nevie, kto sa vybesnil viac, či deti alebo Slavi, ktorý pobehoval a plazil sa cez diery a tuneli so svojich známym strachناهájúcim revom. Číňania mali zábavu. Sledovali ho s otvorenými ústami. Otcovia sú tu rezervovanejší. Po vybesnení a najedení (už sme si našli svoje jedlo v reštaurácii, kam vždy chodíme – ryžu s rybou pre deti, s hovädzím pre tata, s kukuricovou polievkou pre Gwen), sme šli nakúpiť. Kým som hľadala cereálie a vážila ovocie, deti s tatom šli pozorovať potvory do časti s mäsom. V akváriách plávali ryby, kraby a iné dobrôtky. Pri pokladni, keď som vyhladala košík mi padol zrak na sáčik, čo sa hýbal. Partizáni sa na seba usmievali. Oni mali živú korytnačku...a chceli ju prepašovať bez môjho vedomia.... Tato sa naširoko usmieval. Zmohla som sa iba na: „A čo to žerie? Kde to dáte?“

Tak, a máme nového člena rodiny. Samozrejme, že som jej musela navrhnúť bývanie. Zariadiť ho (rozumej vytvoriť bazénik, miesto na žranie a odpočívanie), a musím denno denne zabezpečovať čerstvú kuracinu. Mäso máme 2-3x v týždni, ale korytnačka ho musí každý deň. Chúd'a asi bude musieť zvyknúť na každodenný Arlanov teror a Gweninu snahu tlačiť po zemi všetko, čo sa tlačíť dá.

Okrem toho prišli Janka a Juraj Mydlovci. Slovenská rodina s malým 1,5-ročným chlapcom. Konečne nejaká zmena a prísun slov, ktorých bolo za posledné mesiace pomenej. Uvidíme, ako sa deti skamarátia. No, vyzerá to na pohodu. Takže, hor sa von, bude väčšia zábava.

Pár Arlanových výrokov:

Sedí pri večeri a zrazu povie: „*I don't like humans.*“ Pýtam sa, prečo nemá rád ľudí. „*I like just snails.*“

Sedí vo vaničke: „*Mommy, I love my penis. It is huge, I want to show it to everybody.*“

Sme na ihrisku, kde sa deň predtým doslova válal po malej 5-ročnej Číňanke: „*Mommy, that big girl loves me. I know it for sure. Is she coming today again?*“

Pondelok 29.6. 2015 Wo zai Taobao

Minulý týždeň som objavila spôsob ako sa dostať k veciam, čo mi chýbajú. Keďže celý náš odchod sa niesol v dosť ťažkej atmosfére, kedy som v podstate ani nevedela, čo mám zbaliť, tak som toho veľa nezobrala. Prišli sme sem so 4 kuframi a sťahovacia firma nám minulý mesiac doviezla bicykle, prives na bicykel, krabicu lega a pár vecí do kuchyne. Je však toho veľa, čo mi chýba.

Wo zai Taobao znamená doslovne „Som na Taobao“. Taobao je čínska obdoba nákupného portálu Amazon. Všeobecne sa tento názov využíva na pomenovanie nakupovania cez internet. Problém však je, že je komplet po čínsky a niečo objednať znamená, že človek vie čítať znaky...zatiaľ nehrozí. Nakoniec sa nado mňou ulútosťila jedna z Frnacúzok, teda pôvodne Libanónka a už 2 deň mi chodia balíčky. Jogurtovač, keďže v Číne sa vyrábajú iba sladené jogurty. A ja každé ráno túžim po kyslom. Baktérie som objednala také, čo vyrobí kyslý Gréckeho štýlu. Už mám naloženú prvú várku. Klopelo na mäso, pretože tato túži po dobrej šnicle. Chudák, už má kantíny plné zuby. Zvýšili sme mäso na 4-5 do týždňa. Slavi začína mať lepšiu náladu. Teda vegetarián by z neho nemohol byť. Dnes prišiel elektrický sekáč mäsa, orechov a pod. Takže zajtra sa robí orechová bábovka v novej silikónovej forme. Za poštovné sa platí okolo 1 Eura a človek to má do 2-3 dní.

Ako som predpokladala, korytnačka bola zaujímavá 2 dni. Potom som ju musela začať kŕmiť ja a samozrejme, neustále kontrolovať v akom stave má akvárium. Surovú kuracinu žerie vo vode a ak sa voda nevymení, vďaka teplu je za pár hodín v izbe smrad ako, keby tam bola mŕtvola. Dnes som vážnym a milým oznámila, že sa o ňu starať nebudem a v stredu ju vypúšťame do jazierka, kam chodíme kŕmiť husi. Nik neprotestoval.

Filipíny

Pondelok 6.7. 2015

Cestovať s deťmi v noci nakoniec nebol až taký dobrý nápad. Jednak sme sa menej vyspali, teda ja vôbec, a deti nespali minimálne. Vodič taxíku sa v noci neponáhľal a podľa Slavinovej stuhnutej pozície som tipovala, že začína pochybovať, či vôbec stihneme lietadlo o 2.15 ráno, odlietajúce z Kantonu. Pri check-ine som sa riadne zasmiala. Už je zo mňa taký profesionál, čo sa týka balenia, že tatov limit, ktorý stanovil na jeden kufor 20 kíl, som trafila takmer na chlp – 19,7 kg. Okrem toho sme mali bugynu a príviesny vozík. Oba sme brali do lietadla. Potom, ako Arlie vypustil paru, čo sa podobalo cirkusovému vystúpeniu – v kvalite, kvantite aj v hlučnosti, sme mali aspoň na pár minút v lietadle ticho.

Po 2 hodinách sme vystupovali na chaotickom letisku v Manile. Kočky nás nečakali pri lietadle, ale na páse, kde sa točili kufre. Zbadali sme tam aj kufor a vôbec sme netušili, či si ho máme prevziať a priniesť do

d ďalšieho lietadla, čo malo ísť o 2 hodiny. Nik nám nevedel dať presnú informáciu, aj napriek dobrej angličtine. Po chvíli sme zistili, že nám odlomili predné koleso na bugyne. Išla som sa sťažovať na informácie. Dolámané koleso odfotili a dali mi mailovú adresu, kam mám poslať detaily. Som zvedavá, čo sa bude diať, keď im napíšem. Podľa informácií, by nás mali plne rekompenzovať. Len-tak tak sme stihli prísť do odletovej haly. Čakalo nás malé, 60 miestne lietadlo, čo nebola ani zpolovice naplnené.

Po hodine nás víтали usmiati pracovníci letiska v Caticalane: „Vitajte na Boracay, najkrajšom ostrove Filipín.“ Slušne nám podržali

dáždniky, pretože jemne poprchalo. O pár minút nás vyzdvihol pracovník hotela a šup sa do prístavu, kde na nás pozerali ako na raritu. Odvšadiaľ sa ozývalo: „Blue eyes.“ Najväčšia zábava nastala, keď sme sa mali malou drevennou lávkou nalodiť na knísajúcu sa loďku. Šikovní nosiči si poradili aj príviesným vozíkom. 20 minút na mori a potom už iba prejsť celý ostrov na sever, kde čakal komplex „Alta Vista“. Komplex má kapacitu 600 izieb. Takmer všetci hostia sú buď Číňanci alebo Kórejci. Keďže sme boli jediní iní, po 2 dňoch si nás pamätali po mene všetci.

Naša izba je veľká. V dolnej časti je predsieň, kúpeľňa, kuchynka a obývačka, z ktorej sa schodami prejde do podkrovnej spálne. Na bielu súkromnú Puka Beach sa dá dostať hotelovým shuttlom za 10 minút. My sme na súkromnú ani nemali chuť, radšej sme si to každý deň odšľapali cez miestne dedinky. Deti vo vozíku, Gwen na chrbte. Po ceste sme si našli miestnu pekáreňku s fantastickými domácimi koláčmi. Čudujeme sa, že domáci vyžijú z miniobchodíkov. Každý dom má v predu okienko a predáva v podstate to isté. Jednorazové šampóny, instantné kávy, kakao, šumienky, instantné polievky a chipsy. Domčeky sú maličké a ľudia drobní, chudobní, ale stále usmíati. Aspoň sa nečudujú, že máme 3 deti. Miestni majú aj po 5. Angličtina je povinná od 1. ročníka základnej školy. Niekedy však máme pocit, že nerozumejú.

Keďže sme prišli v mesiaci, kedy sa začína obdobie dažďov, sú dni znesiteľné. Teplota je síce okolo 28-32 stupňov, no, každodenná spŕška vždy stiahne páľavu a lepšie sa dýcha. Dnes sme však mali výnimku a celý deň páľilo slnko. Obloha bol bez jediného mráčika. Včera sme si našli po ceste na pláž Ilig Iligan príjemnú jednoduchú reštauráciu. Majiteľ je takmer 60 ročný Taiwančan spolu so svojou 28-ročnou filipínskou manželkou. On sa rozhodol, že na staré kolená si treba začať užívať. Nechce už viacej iba makat' a makat'. Odišiel z Taiwanu, otvoril si tu reštauráciu a zbral si jednu zo svojich zamestnankýň. Eden miluje deti.

Medzi rečou mi prezradila, že sa už rok pokúšajú. Sama pochádza z 10 detí. Stretli sme aj jej mamu, čo má 48 rokov, je tenká ako prúťík a mladšia od svojho zaťa. Jej 10. dieťa má 7 rokov. Eden sa ponúkla, že nám postráži spolu so svojím bratom deti, kým budeme šnorchlovať.

Síce som chvíľu váhala, hlavou mi prešli rôzne scenáre, ako by nám ich ukradli a podobne, ale nakoniec som sa presvedčila. A dobre som spravila. Pri prezeraní si koralov som si spomenula na dobu, keď sme ešte nemali deti a cestovali sme. Pri šnorchlovaní som vždy cítila určitú neistotu

a potrebovala som byť v Slávovej blízkosti. Aj dnes som každých pár minút sledovala, či som dost' blízko. Najkrajšie spomienky si však uchovávam z Togiánskych ostrovov, preto ma pohľad na koralové rify dnes veľmi nenadchol. Hodina prešla rýchlo a na brehu nás čakali deti vypytujú sa, čo sme im vylovili.

Už si zvykli na tyrkyzovú vodu. Dokážu sa čľapkať hodiny. Najviac sa nám páči na malej pláži Ilig Iligan. Tá najväčšia na ostrove s názvom White beach, dlhá 4 km, ma vôbec neláka. Včera sme si na ňu spravili výlet. Hneď vedľa pláže je takzvaný D-Mall. Obchodíky, reštaurácie a hotely jeden na druhom, husto lemujúce pláž. Jedinou naozaj zaujímavou vecou je miestny rybársky trh, kde človek vidí ryby a morské potvory od výmyslu sveta. Stačí si vybrať, nákup zaniest' do jednej z reštaurácií, čo trónia okolo trhu a do 20 minút je za 2 eurá úlovok na stole, pripravený podľa vopred vybraného spôsobu. Slávi sa steaku z merlina nevedel dojesť. Podobne

to bolo i večer predtým, keď si u Eden v reštaurácii dal sladko-kyslé bravčové. Porcia bola riadna a chuť úžasná. Myslím, že sa mu o tom aj snívalo.

Každý deň sa tešíme i na hotelové raňajky. Hneď vedľa reštiny je detská herňa. Milla si dá cereálie a ide sa hrať. Arlanovi, keďže hneď po zobudení pije kakao na izbe, pripravím maslovú bagetu a zje si ju pri hraní sa. A my máme na pol hodinu pri stole iba Gwen. Pokojná polhodina. Tato zošrotuje kopec palacinek a ja si dám kávu. Posuniem sa k zábradliu terasy, spokojne si užívam horúce dúšky a dívam sa na more. Časníci nás majú radi. Niekedy sa besnia s deťmi, aby sme mali viac času pri stole. Tato im dal pár krát sprejitné, tak sa o nás starajú kráľovsky.

Stačí, aby sme zasadli k stolu a čašník príde s palacinkami a s úsmevom povie: „*Pane, palacinky. Vaše obľúbené.*“ No nedaj si ich aj zo 10. Zarábajú 3600 pesos (75 Euro) za 2-týždňovú šichtu. Potom majú 2 týždne dovolenku. Takže, keď im Slávi dal po 200 pesos, tak si to veľmi cenili.

Večer, keď deti zaspia nás čaká ďalšie rozmaznávanie vo forme masáže. Slavi chodí každý večer a postupne skúša všetky druhy. Dnes si dal strečingovú. Behaním sa mu skrátili nektoré svaly a masérka dnes bola neúprosná. Povedal, že hodinu sa musel naťahovať a cvičiť...žiadna masáž, utrpenie.

Ale po celom dni s deťmi je aj to odmena, ako povedal.

Utorok

Z vrcholku najvyššie položeného miesta na ostrove Mt. Lohu sa dá vidieť na celý ostrov. Za vstup je treba zaplatiť 3 eurá a ako bonus je mini zoo pozostávajúca z 2 opíc a pár vtákov, ktoré sú takmer všetky bez peria a tlačia sa v malom priestore. Chúdence.

Pri vstupe sa nachádza „studňa želaní“. Milla bola nadšená. Naklonila sa nad ňu, že až takmer spadla a s vážnym hlasom pološepkala: „*Želám si malé kuriatko, čo by som si zobrala so sebou.*“ Po chvíľke sa pýtala, či sa tam ešte môže vrátiť, pretože do studne zabudla niečo povedať. Vrátili sme sa a ona dodala: „*A aby som nezabudla, chcela by som vedieť lietať.*“ Najbližšiu hodinu sa každých 5 minút pýtala, kedy sa jej želanie splní.

Motorkovým taxíkom sme sa znovu dostali do D-Mallu. Mali sme chuť na pizzu. Milla bola taká hladná, že zjedla ½ veľkej. Prekvapila aj sama seba. Ja som dostala náhrdelník čiernych perál. Slávi zjednal cenu na prijateľnú a na Zuzkinu svadbu mám doplnok k náušniciam, čo mi daroval na Kapverdkých ostrovoch. Poobedie sme sa vybláznili na pláži a na večeru nám Eden pripravila parrotfish (papagájovú rybu), čo cez deň jej brat ulovil. Podávali k nej ryžu a niečo, čo sme nevedeli identifikovať. Na prúžky nakrájaná zelenine jemnej chuti podobnej cukine. Sayote. Arlie sa skamarátil s kuchárkiným synom Joshuom. Pri stole neobsedel, polievali spolu všetko, čo sa v malej záhrade poliať dalo.

Streda 8.7.

Dnes sme mali 2 silné búrky. Prvá prehrmela počas raňajok. To čo vyzeralo ako koniec sveta ako prišlo aj odišlo a o hodinu svietilo úporné slnko. Krásne počasie vydržalo až do pol šiestej, kedy sa náhle zatiahlo. Najbližšiu hodinu lialo ako z krhly. Akurát sme boli na večeri u Eden. Pripravila čerstvo uloveného tuniaka. Keďže sme kvôli dažďu museli ostať dlhšie, pripravili tatovi dezert. Puding z kokosového mlieka, majzeny, cukru a arašidov. Celkom zaujímavá kombinácia.

Milla zatiaľ absolvovala workshop tvorby dekorácií z mušlí a rybích plutiev s naším čínskym hostiteľom. Tato počas dňa vylovil ulitu, ktorá bola akoby zapchaná perlou. Tipovala som, že je vnútri nejaká potvorka, čo sa takto chráni. Milla bola presvedčená, že je to perla. Poprosili sme Eden, aby nám záhadu pomohli rozlúštiť. Zmizli spolu v kuchyni a o pár minút sa vrátili s niečim, čo vyzeralo ako žuvačka na tanieri. Bol to uvarený slimák. Aj chutil ako žuvačka. Milla bola sklamaná, že perla bol iba kúsok lesklej mušle. Úlovok ju vľak natoľko motivoval, že sa naučila sama šnorchlovať. Už sa teším, že za nejaký rok – dva, keď bude vedieť dobre plávať, budeme objavovať krásy pod hladinou spolu. Večer zisťujem, že sme všetci riadne pripečení.

Štvrtok 9.7.

Mám pocit, že nám všetko smrdí. Takmer každý deň buď zmokneme, alebo spotené veci behom dňa do privesného vozíka. Keď to večer potom vytáhnem, špinavé veci hneď dávam do sáčku so špinavou bielizňou, alebo prevesím na nejakú časť nábytku. V skrinke so špinavou bielizňou to smrdí tak, že ju radšej už dobrovoľne ani neotváram. Včera som musela oprat' nejaké tričká a dnes sa Milla tata pýtala (potom ako si jedno z vysušených obliekol), či sa povracal. Podobne je na tom v období dažďa aj ostrov. Potom, ako sme sa dostali znova do D-Mallu sme ostali zaskočení zaplavenými uličkami. Takmer všade stálo 5-10 cm vody.

Sem-tam trochu mrholilo a občas sa spustil riadny lejak. Nielenže dažďová voda nestíhala odtekať kanalizáciou, ale so sebou zoberala ešte aj splaškovú vodu z hotelov, reštaurácií a domov.

Najprv sme sa vyzuli, ale kvôli štrku a kameňom sme sa aj obuli. Bolo to istejšie ako stúpiť a rozrezať si nohu. Už teraz si viem predstaviť, ako budeme v lietadle smrdieť. Zmoknutá koža je riadny humus.

Millu chytil nákupný ošiaľ a potrebovala si „niečo“ kúpiť. „Neviem čo, ale niečo už nájdem.“ S istotou nás presviedčala. Takmer v každom obchode si vybrala nejakú maximálnu neužitočnosť a tato jej to musel vyhovoriť. V poslednom obchode s drevenými soškami som len začula kúsok z ich rozhovoru.

Tato: „Čo si sa zbláznila? Čo s tým budeš robiť? To je príliš veľké.“

Milla: „Ja si to odnesiem sama. Aj do lietadla.“

Tato: „Nemáme ani dostatočný kufror, aby sa to tam vmestilo. Na čo ti to bude?“

Milla: „Neviem. Povedala som, že si to odnesiem aj do lietadla.“

Tato (naštvane sa otočí a vychádza z obchodu): „To sú ženy. Chce si zobrať dreveného koňa do lietadla...“

Po 5 minútach vychádza z obchodu a ľahá ma naspať. Tentokrát si vybrala malú drevenú sovu. Už sa ani nebudem pýtať na to, čo s ňou bude robiť. Arlan mal medzitým všetko na saláme. Najväčšou zábavou bolo spraviť čo najväčší skok vo vode a ošpliechať všetko v dosahu niekoľkých metrov. Jeden z predavačov mu ukázal, ako kopat' do vody, aby ošpliechal čo najviac ľudí s maximálnych zamokrením. Shrimpie sa rozbehol a ani som nestihla reagovať, doslova osprchoval predavača na rybom trhu. Ostatní predavači sa

smiali a ja som sa šla prepadnúť od hanby. Chudák, bude mu trvať kým sa zbaví toho rybacieho smradu. Rozmýšľam, že asi to bol dôvod, prečo nám dnes predávali ryby a krevety tak draho. Za 2 steaky z merlina chceli 650 pesos. 2 dni predtým sme ich mali za 250. Tato sa nedal a nakoniec si vybral nejakú sympatickú červenú rybu.

Na hotel sme sa nechali znovu odvieť motorkotaxíkom pochutnávajúc si na kokosovom a banánovom koláči. Po obede sa nám kvôli dažďu nechcelo nikam ísť.

Len tak tak sa nám medzi 2 lejakmi podarilo dostať k Eden. Tato si objednal mäso na filipínsky spôsob a ja som si dala zeleninu. Dnes mali zlý deň, žiadni hostia. Rozmýšľali sme ako prežijú. Predpokladám však, že k šťastiu im chýba málo. Zdajú sa mi stále spokojní.

Piatok 10.7.

sveta farebných koralov rôznych farieb a tvarov. Ryby boli tiež akési odvážnejšie. Dokonca sa mi podarilo nájsť i fialovú a krvavo červenú hviezdicu. Čo je však najdôležitejšie: nebála som sama vo vode aj bez Slavomíra. Zabudla som na strach, aj na deti na pláži. Zadala som im dôležitú úlohu: postaviť krabiú farmu z piesku. Gwen pekne odfukovala v kočíku a po zobudení bola spokojná a usmiata. Tato s ňou nemal veľa práce. Večer má prísť tajfún, tak uvidíme.

Je 9 hodín večer a ja mám stále na čele otláčku od potápačských okuliarov. Šnorchlovanie dnes stálo zato. Asi kvôli fáze mesiaca dnes bolo hladina vody asi o meter nižšia. Voda bola plytšia. Stačilo si odplávať nejakých 40-50 metrov a ponorila som sa do

Sobota 11.7.

Čakajúc na pizzu sme dnes pozorovali ľudí na prechádzajúcich sa po dlhej bielej pláži. Prekvapilo nás množstvo zmiešaných párov. Väčšinou starší, obéznejší belosi a mladé, štíhle, pekné Filipínčanky. Opačnú kombináciu sme nevideli. Belošky sú asi pri výbere konzervatívnejšie.

Poobede sa deťom na pláž už nechcelo, radšej chceli šantiť u Eden v reštaurácii. Čakali 4 hostí a vo vzduchu bolo cítiť nervozitu. Objednali sme si a čakali. Po chvíľke prišli 4 čínski hostia a do 10

minút sa začalo na ich stôl nosiť úžasne nadekorované jedlo. To naše prichádzalo po častiach a v podstate sme zistili, že sme si nič z toho neobjednali. Nebolo treba veľa rozmýšľať, aby sme vedeli, že sme dostali zvyšky z pripraveného jedla pre Číňancov. Na účte však figurovala cena aj za to, čo sme nedostali. Tato bol podráždený, ale zachoval sa veľkoryso, nechal im aj sprepitné.

Čas nám ubehol ako voda. Musím povedať, že obdobie dažďu sa mi páčilo. Nevieť si predstaviť tie horúčavy bez príjemných kvapiek. Tajfún neprišiel. Za celý čas sme nestretli zachmúreného človeka. Čím to je, že ľudia aj napriek chudobe a nedostatku dokážu byť spokojní? Filipínska kuchyňa je jednoduchá a chutná. Obsahuje mnoho rýb a zeleniny. Všetko je

podobne ochutené cesnakom, cibuľou, zázvorom, sójovou omáčkou. Po 10 dňoch však tato začína hovoriť o šnicle a ryžovom nákype. Ešte fajn, že ma doma čaká klopoto z Taobao. Okrem toho zasnívane oznámil, že sa mu na dovolenke podarilo úplne vypnúť od práce aj od všetkého bežného života a myšlienok. Nemyslel, nerozmýšľal. Žiadna práca, nereálne požiadavky a nekončiace kopy sa maily. Je opálený

presne podľa plaviek a vyzerá ako zebra s 3 pružkami. Podľa bolesti a neustáleho pocitu svrbenia na chrbte tipuje, že sa veľmi skoro znovu zošúpe. Na tvári mu ostali neopálené vejáriky vrások okolo očí a úst. Aj mne ostal biely pásik tam, kde medzi obočím krčím čelo.

Pondelok 13.7.

Deň odchodu sme sa už iba ponevierali po komplexe a kúpali sa v bazéne. Krásny deň na rozlúčenie. U Eden sme si znovu dali to, čo sme si ani neobjednali. Ale asi nás už považujú za domácich a neriešia, či by sme sa sťažovali alebo nie. Tak sme sa srdečne rozlúčili a s plnými bruchami šľapali späť do hotela, pretože nás dohodnutý vodič nás zabudol vyzdvihnúť. Na ľodi a na letisku som si želala ešte zostať pár dní. Nechce sa mi späť do reality, kedy je tato toľko v práci. Páčilo sa mi byť celé dni spolu.

Na letisku nám zobrali 2 veľké mušle, čo sme chceli dať Zuzke ako svadobný dar. Slavi sa riadne rozčúľil a kládol pracovníkovi bezpečnosti otázku, prečo sa predávajú mušle, čo sú chránené a nemôžu sa vyvážať.

Po krátkom, ale intenzívnom lete do Manily, nás čakalo 5 hodinové čakanie na ďalšie lietadlo do Číny. Pani, čo sedela za mnou zničoho nič začala vydávať známe zvuky a ja som hneď vedela, že zvracia. Za pár sekúnd celé lietadlo vedelo, čo mala na obed. Okolosediaci rodinný príslušníci sa jej snažili pomôcť. Vyzeralo to, že je všetko pod kontrolou, keď sa jej znenazdajky vyšmyklo vrečko so zachyteným obsahom žalúdka a obliala všetko naokolo. To zasiahli už aj letušky a zahambenú pani poslali sa prezliecť na toalety. Keď sa vracala, asi chcela byť radšej neviditeľná. Gweni jej spokojne zakývala. Celú čas sa s ňou chcela hrať na skováčku, neodradil ju ani smrad.

Ilig Iligan beach a znovu som v sne prečesávala koralu...

Čas na letisku prešiel rýchlo, lebo okrem večere sme stihli kúpiť plávky a zahrať sa v hračkárstve s legom. Na záchodoch som si všimla cedulku, ktorá oznamovala, kto je zodpovedný za udržiavanie čistoty. Na Filipínach sa táto pracovná pozícia volá „Comfort keeper specialist“. To sa musí pracovať s radosťou, keď má človek takú pozíciu.

Let do Číny bol s 3 spiacimi deťmi. Keď sme o 4.00 ráno vystupovali pred domom, iba otvorili oči, nechali sa preniesť do postielok a pokračovali v snívaní. Nechala som kufor zatvorený: „Smrad do zajtra počká.“ A tiež som sa ponorila do sviežej čistej vody na

Pondelok 20.7. 2015 Gwen má 1 rok

„Keď sa obzriem späť, tak to bol asi najhektickejší rok v mojom a možno aj v jej živote. Ešte teraz si živo pamätám, ako som balila škatule v Paríži. Na niektoré som nalepovala značku Stupava, na iné Branč. Potom som si skočila odrodiť, takmer priamo z ihriska. A bola tu. Kópia svojich 2 starších súrodencov. Drobná, pokojná prísavka. V 1 mesiaci odletela na Slovensko. Chvíľu bývala v byte, aby sa potom so mňou podielala na zariadovaní nového domu. Nosila som ju všade vo vajíčku. Na všetky úrady a vo voľnom čase na umývanie okien v takmer dokončenom dome. Pomedzi to pokojne vydržala v nosičke, Keď sme chodili vyberať Millu alebo Arlana do škôlky. Sťahovala sa na Vianoce a o pár dní tato povedal, že ideme do Číny. Vydržala 2 mesiace bez tata a potom statočne absolvovala let do Číny. Je tu už takmer 4 mesiace. Obložila ihriská, prekutrala pláž a rada chodí do bazéna.

Ešte nechodí, ale odvážne vylezie, kam sa dá. Trápia ju tlačiace sa zuby, no zatiaľ neodhrýzne nič, no, o pár dní by sa už mohli prerezať. Keď je hladná hlasno vykrikuje: „Mňam, mňam.“ A v podstate zje všetko, čo nezje ju, okrem čínskych jogurtov. Vie zamávať a vydáva zvuky, keď kričí na Millu a Arlana, akoby chcela povedať ich mená. Vie hrať hru na schovávačku a hovorí pri tom „Jian.“ Kuk po čínsky, čo ju naučila Pine. Je prítulná a usmievavá. Sťažuje sa málo a prekvapuje nás trpezlivosťou.

Gwen, keď si mala len pár týždňov, odbehla si so mňou polmaratón. Netušila som, že si tam. A viem, že to bolo pre teba nebezpečné. Už vtedy si bola kabrňák, nedala si sa a vydržala si. Trpezlivá a nenáročná. Ďakujem za to, že si. Že si nežná a divoká.“

Jasné, že som jej chcela pripraviť tortu. Nemám všetky potrebné skrášľovacie nástroje, čo som nechala na Slovensku, tak to bolo trochu skromnejšie. Čo som však vedela, že chcem,

bola sviečka. Dobré som si pamätala miesto v Taishanskom supermarkete, kde som videla sviečky. Nie tortové, ale bola som jej ochotná na tortu dať sviečku proti komárom. Deťom sa však akosi do Taishanu nechcelo. Asi kvôli únave z Filipín. Neostávalo mi nič iné, len ísť sviečku zháňať do Quintong. V supermarkete som predavačke vysvetlila čo a prečo to potrebujem.

„Sviečky nemajú,“ povedala a poslala ma do obchodu s koláčmi. Tak som svoju požiadavku znova zopakovala: „Moja dcéra má narodeniny. Má 1 rok. Mám pre ňu tortu, ale chýba mi sviečka. Vedeli by ste mi nejakú predat?“

Predavačka vytiahla z pod pultu celé balenie a ja som si mohla vybrať aj farbu. Nechceli za ňu nič. Poďakovala som sa a odišla, hrdá na to, že sa už viem dohovoriť po čínsky.

Krátko po narodeninách Gwen objavuje slobodu, čo jej prináša stoj. Dokáže sa veľmi pomaly a opatrne postaviť, následne od radosti vystrčí jazyk a krúti ručičkou akoby tancovala odzemok.

Čas prázdnin pre deti nie je najjednoduchší. Na ihrisko chodia iba čínske deti a posledné 2 týždne dosť prší, takže do bazéna sa nedá ísť. Takmer každý deň trávim dopoludnie alebo poobedie na pláži. Búrkami sa pláž trochu prečistila, ale vyplavený bordel ostáva stále, iba je zatlačený a nahromadený vo vyššej časti pláži. Najväčšou zábavou je teraz stavenie hrádz, lezenie po pieskových dunách a prekutrávanie pláže

s cieľom nájsť čo najviac zaujímavých vecí. Arlan vie snoriť a hľadať hodiny. Zbiera kúsky hračiek, vrchnáky rôznych farieb, časti udíc a všetko si vyskladáva do vzácných pokladov.

Kúpili sme malé plastové akváriá a chodíme na ryby. Milla je dobrá. V malej lapacej sieťke niekedy skončia aj 4 rybičky naraz. Selektuje ich pozorným okom a vyberá si tie najkrajšie.

Arlanove hlody:

Počujem, že sa otvára chladnička. Bolo to omylom, keď sa šplhal hore na chladničku, kde sú magnetky v tvare rybičiek z Filipín. Asi po polhodine otváram chladničku a nájdem rybičky poukladané na policičke: „Arlie, prečo sú rybičky v chladničke?“

Arlan: „Lebo je teplo, aby nezdochli.“

Sedíme pri stole a jeme. Zrazu mi frhne do oka šľava z rajčiny. Otočím sa na Arlana, ktorý medzi prstekom žmolí malú paradajku.

„Mami, vieš (Mommie, you know...), táto dobre nestriela...“ Postáva sa a pokúša sa strieľať s ďalšou. Aj keď ho chcem ukázať, nedokážem to. Tak mňou miká od smiechu, že sa začnem rehlieť. Spomenula som si na Slávina, keď na gympli roztrhal stranu zo zošita na malé kúsky, počkal, kým sa na neho slovenčinárka pozrela, aby ich vyhodil do vzduchu. Efekt jednoznačný. Slovenčinárka ho poslala za dvere a on si s ľahkosťou skočil na obed a do triedy pred koncom v pochodoval ešte aj s nedojedeným banánom v rukách.

Milline postrehy:

Sme na jazierku pri tatovej robote a chytáme ryby. Po chvíľke k nám plávajú kačky. 3 biele. 1 z ničoho nič skočí na druhú s cieľom párenia sa a takmer ju pritom utopí, teda aspoň tak to vidí Milla. Po akte odpláva preč. Pritopená kačka je okamžite ošetrená 3. káčerom, čo okolo nej pláva, čistí ju a neustále kváka.

„Mami, to bol odporný káčer. Skoro ju utopil. Myslím si, že tá kačka je vydatá za tohto káčera, pozri ako sa o ňu stará. Tamten sa o ňu po párení vôbec nepostaral.“

A mne padá sánka. Uvedomujem si, že Milla chápe, čo to znamená byť s niekym partner, že je to o starostlivosti a staraní sa jeden o druhého.

我爱他们

